

Veidotie raidījumi laika posmā 2016. gada marts, ~~aprīlis~~, maijs

Raidījuma „Kultūras ziņas” izvērtējums

Raidījuma galvenā funkcija ir sniegt informāciju par to, kādi kultūras pasākumi tiek organizēti Rēzeknē un Rēzeknes novadā. Raidījuma „Kultūras ziņas” saturs atbilst izvirzītajam tematam. Ziņas ir daudzveidīgas, jo aplūko un informē par aktualitātēm dažādās kultūras jomās – mūziku, mākslu, fotomākslu, izstādēm, gadatirgiem, svētku dienu pasākumiem u.c., aktualizējot kalendārā gada notikumus – piemēram, Jāzepa dienu, Pūpolsvētdienu, Mātes dienu.

Nozīmīgi, ka raidījuma ģeogrāfiju papildina arī informācija par kultūras aktualitātēm blakus novados un pilsētās, piemēram, Kārsavā un Ludzā. Taču būtu vēlams, lai tiktu ievērota nozīmības un raidījuma ģeogrāfijas secība – sākumā Rēzekne, novada pagasti un tad apkārtējo novadu jaunumi. Atsevišķos raidījumos notiek telpu maiņa (piemēram, 6. aprīļa raidījumā), kas traucē ziņu uztveri.

Būtiski, ka informācija par kādu pasākumu tiek papildināta ar interviju ar konkrētā pasākuma organizatoru. Vienā raidījumā vidēji tiek iekļautas no vienas līdz trim intervijām – blakus novadu pārstāvji tiek intervēti telefonsarunas veidā, savukārt vietējie tiek apmeklēti to darba vietās.

Ziņas tiek reprezentētas korekti un neitrāli, kopumā valoda un tās stils ir publicistisks un objektīvs, pielāgots raidījuma saturiskajam kodolam.

Kopsavilkums un ieteikumi

Raidījums vērtējams kā informatīvs ziņu bloks, kas atsevišķos gadījumos papildināts ar detalizētāku informāciju, tādējādi paplašinot kultūras afišas funkciju. Ieteikums – definēt konkrētu ģeogrāfisko areālu un secīgi to izklāstīt raidījumā vai, ja tiek sekots tematiskajām kategorijām – pasākumi, izstādes, tad tos var nodalīt ar dzingļu vai raidījuma sadaļas nosaukumu, piemēram, *Izstādes*.

Šāda satura raidījuma veidošana mūsdienās ir sarežģīts uzdevums, jo raidījuma veidotājiem jākonkurē ar globālo tīmekli, kur ir tik daudz informācijas par kultūras aktualitātēm, taču šo raidījumu vērtīgu padara intervijas ar kultūras darbiniekiem, kas sniedz padziļinātāku informāciju un padara ziņas daudzveidīgākās, atklājot vietējo kolorītu un specifiku.

Raidījuma „Jurista bezmaksas konsultācijas” izvērtējums

Raidījuma galvenā funkcija ir sniegt juridiska rakstura informāciju (tā ilgums – vidēji no 15 – 20 min.), t.i., atbildēt uz klausītāju uzdotajiem jautājumiem. Raidījumā pamatā tiek aplūkoti 4-5 jautājumi atkarībā no to specifikas un problēmas sarežģītības.

Raidījuma struktūru veido jautājums un izsmeļoša atbilde. Lai gan raidījums ir lietišķs, tomēr jūtama raidījuma eksperta Valērijs Petrovs ieinteresētība. Uzsākot raidījumu, jurists vēršas pie klausītājiem ar draudzīgu uzrunu, tādējādi demonstrējot sava kā palīga un padomdevēja lomu. Eksperts V.Petrovs sniedz detalizētu atbildi, paredzot iespējamus risinājumus, kā arī attīstības virzienus, kas tiek pamatoti ar attiecīgo likumu normām. Atsevišķos gadījumos ir saklausāma jurista subjektīvā attieksme kādā jautājumā, tomēr kopumā atbilde tiek pamatota korekti.

Eksperta valoda ir raīta un izteiksmīga, ir dzirdams, ka viņš ir zinošs un ir sagatavojies, jo spēj sniegt arī salīdzinošus piemērus un līdzīgu gadījumu risinājumus. Jurists atzīst situācijas sarežģītību, bet iesaka arī padomu, kā labāk rīkoties, kādas darbības uzsākt pirmās u.tml.

Jurists runā lēnām un skaidri, jo juridiskā terminoloģija un informācija no klausītāja puses pieprasa koncentrēšanos un uzmanību, tā ka nereti uzdotie jautājumi skar nozīmīgu problemātiku.

Apskatītie jautājumi skar dažādas tēmas (darba, nekustamā īpašuma, ģimenes tiesības, mantojuma lietas u.tml.), tādējādi raidījums ir aktuāls plašam auditorijas lokam.

Kopsavilkums un ieteikumi

Raidījums vērtējams kā nozīmīgs līdzeklis vietējo iedzīvotāju informēšanā, kā arī atbalsta sniegšanā, tā kā juridiskā konsultācija notiek bez maksas, un klausītāji var uzdot jautājumus par dažādām likumdošanas tēmām. Raidījuma popularitāti reprezentē klausītāju ieinteresētība un uzdoto jautājumu daudzums.

Raidījuma kvalitāti nodrošina tā vadītāja spēja ieinteresēt, jurista atbilžu loģika, izmantoto avotu un piemēru daudzveidība un publikas vajadzību nodrošināšana. Šie faktori pamato raidījuma lietderību.

Raidījuma “Latvija – mūsu valsts” izvērtējums

Raidījuma vispārīgs raksturojums.

Raidījums radio „Ef-Ei” četrā skan stundu pirmdienās un sestdienās plkst. 9.00. Tā žanrs ir intervija, parasti raidījumā piedalās viens intervējamais un žurnālists. Intervējamais pārstāv Rēzeknes pilsētu, vienu reizi piedaloties Ludzas pārstāvei. Raidījuma vadītāji ir divi, taču tie mainās ik nedēļu.

Pirmais raidījumu cikls, kas skanēja martā, tika veltīts Rēzeknē dzīvojošo kopienu iepazīšanai – krievu, ebreju, ukraiņu, poļu. Aprīlī un maijā tēmu cikls bija dažāds – svētki, pilsētu attīstība, izglītība, kultūra un uzņēmējdarbība.

Raidījuma vēstījuma struktūra

Raidījumu vēstījuma struktūra ir nemainīga – tā ir intervija, kurā žurnālists uzdod jautājumus, savukārt intervējamais atbild. Nedaudz atšķirīgāka struktūra tika veidota raidījumos, kas veltīti Rēzeknē pārstāvēto kopienu reprezentācijai – ievadā tika sniegta informācija par konkrētās kopienas pārstāvju skaitu Rēzeknē (Latgalē kopumā). Arī turpmākie jautājumi veidoti tā, lai tiktu nodrošināts ciklisks vēstījums, piemēram, kā tika dibināta un organizēta biedrību veidošana. Līdz ar to šā cikla raidījumos var novērot secīgu un vienotu raidījuma struktūru – kopienas vēsture, attīstība, aktivitātes, sadarbība ar citām kopienām, nākotnes plāni, papildinot ar jautājumiem, kas sniedz konkrētās kopienas pārstāvju skatījumu uz sabiedrībā aktuāliem jautājumiem. Pamatā raidījums veic izglītojošo funkciju, cenšoties saglabāt objektivitāti un cieņu pret Latgalē dzīvojošajām etniskajām kopienām un to daudzveidību.

Pārējo interviju struktūra pielāgota konkrētajai tematikai un nozīmīgākajām aktualitātēm. Intervijas gaitā tiek atklāta ne tikai tēmas specifika, bet arī intervējamās personas viedoklis par dažādiem aktuāliem jautājumiem. Raidījumus noslēdz novēlējums klausītājiem vai nākotnes plānu iecerēs.

Raidījuma laiks ir ļoti apjomīgs, tāpēc to ir iespējams dažādot un padarīt saistošāku, jo pamatā tiek reprezentēts tikai viens viedoklis – tiek pārstāvēta tēma, kuras darbībā ir iesaistīti daudzi cilvēki, taču pārstāvēts tikai viens viedoklis, raidījumu bagātinātu ielu intervijas vai kāda reportāža, piemēram, par attiecīgā raidījuma tematiku.

Raidījuma vadītāju vērtējums

Raidījuma vadītāji, lai gan strādā, sekojot vienotai raidījuma struktūrai, tomēr katra žurnālista personība ietekmē raidījuma attīstību. Abi vadītāji spēj ieinteresēt, kā arī raiti vadīt sarunu, un neapjukt intervijas laikā, jo ir tēma ir detalizēti iepazīta un jautājumi jau iepriekš ir izstrādāti.

Klausoties interviju, ir saprotams, ka vadītāji pārzina aktualitātes pilsētā, novadā un pasaulē kopumā, tādēļ, ja nepieciešams, spēj uzdot jautājumus, kas ir aktuāli ne tikai vietējās pilsētas, bet arī valsts kontekstā.

Nereti familiāra attieksme jūtama V.Ivanova vadītajos raidījumos, uzdodot provokatīvus jautājumus. Tajos ir saklausāma vadītāja interese, līdz ar to nereti zūd neitralitāte. Brīvāka atmosfēra un sarunas gaita bija saklausāma intervijā ar Rēzeknes ebreju kopienas priekšsēdētāju Levu Suhobokovu un E.Jurkānu, kuru laikā žurnālists sniedza savu vērtējumu un pieredzi.

Informācijas vērtība

Kopumā sniegtā informācija ir vērtīga Latgales reģiona iedzīvotājiem, izņemot raidījumus, kas skar Latvijas multinacionālo sastāvu un svētkus (pareizticīgo Pashu), jo tika publiskoti gan vēsturiski, gan citi izglītojoši fakti, kas varētu būt aktuāli visiem Latvijas iedzīvotājiem.

Informācijas vērtību nosaka tās aktualitāte konkrētajā brīdī un izglītojošā un informatīvā loma. Kopumā raidījumos ir saskatāmas abas šīs funkcijas, mazāk tā bija saklausāma intervijā ar E.Jurkānu, jo nav skaidra intervējamā loma, proti, ar kādu mērķi viesis ir uzaicināts, tādējādi var apšaubīt intervējamā informācijas objektivitāti, pamatotību un patiesumu. Līdz ar to šajā raidījumā jūtama izklaides šovu ietekme – problēmas, baumas, piemēri, kas tika papildināti ar attiecīgiem sarunvalodā lietojamiem vārdiem un izteiksmi.

Raidījumā ir redzama arī katra intervējamā personība un līdera dotības, jo nereti viesis vēlas izteikt viedokli, tādējādi cenšoties pateikt viņam būtiskāko.

Tematika

Raidījuma tēmas ir pielāgotas Latgales specifikai – sākotnēji par tajā esošajām etniskajām kopienām, svētkiem (pareizticīgo Pasha), Rēzeknes un Ludzas pilsētu attīstību, Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmiju, Rēzeknes Uzņēmēju biedrību, Rēzeknes Nacionālo biedrību kultūras namu. Ļoti plaši un detalizēti tika pārstāvēta pareizticīgo Lieldienu jeb Pashas tematika, kā arī gavēnis

pirms tās (šai tēmai tika atvēlēti divi raidījumi), atklājot detalizētu Baznīcas norišu atspoguļojumu un attieksmi.

Vienā no maija raidījumiem tika vēstīts par Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmijas aktualitātēm, savukārt Nacionālo biedrību kultūras nama vadītāja tika aicināta uz sarunu, jo kultūras namam šogad tika svinēta 12 gadu jubileja.

Tematiku kopumā var raksturot kā vienveidīgu, taču izvērtējamais laika posms ir neliels, lai varētu runāt ar tēmu daudzveidību. Tā nepārsteidza ar oriģinālām tēmām, unikālām personībām vai notikumiem. Rodas priekšstats, ka galvenais vadmotīvs bija kalendārā gada notikumi. Iespējams, būtu skaidrāk jāpamato, kādēļ konkrētas tēmas un personības tiek izvēlētas.

Kopsavilkums un ieteikumi

Jāsecina, ka sabiedriskā pasūtījuma raidījumi tiek realizēti atbilstoši pasūtījumā noteiktajam. Raidījums vērtējams kā nozīmīgs Latgales iedzīvotāju identitātes veidotājs, jo veic izglītojošo funkciju. Tas varētu būt nozīmīgs līdzeklis reģiona un visas Latvijas kultūrpolitikas attīstības veicināšanā, taču raidījuma ierobežotais raidīšanas diapazons ierobežo tā potenciālo ieguldījumu.

Tomēr ir daži ieteikumi – pirmkārt, būtu jāpārdomā raidījuma apjoms, jo tas ir garš, bez pauzēm, tādējādi ir diezgan sarežģīti noturēt uzmanību, jo dzirdamais monologs ne vienmēr informācijas ziņā ir vērtīgs. Iespējams, raidījumu „atdzīvinātu” konkrētajai kopienai raksturīgā mūzika vai intervijas ar citiem kopienas pārstāvjiem, jo šobrīd tas ir dialogs ar vienu reklāmas paūzi, viena no intervijām tiek turpināta arī nākamajā raidījumā, kas neliecina par daudzveidīgu saturu.

Otrkārt, intervējamo izvēle. Tā kā raidījums ir ilgst apmēram stundu, tad ir jāmaina intervējamie, lai klausītājiem būtu interesanti – vai arī jāpapildina ar neatkarīgu ekspertu, iedzīvotāju viedokli u.tml.

Dr.sc.comm. Sandra Murinska-Gaile

Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmijas
Reģionālistikas institūta pētniece